

Г. В. Марків,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З. Гжицького

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5292-0982>

DOI: 10.32702/2306-6814.2026.5.184

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ РИНКУ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ ТА Е-ГРИВНІ В УКРАЇНІ: РЕГУЛЯТОРНІ ВИКЛИКИ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ

H. Markiv,

PhD, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance,

Lviv National University of Veterinary Medicine and S.Z. Grzycki

LEGALIZATION OF THE VIRTUAL ASSETS MARKET AND E-HRYVNIA IN UKRAINE: REGULATORY CHALLENGES AND INVESTMENT POTENTIAL OF THE FINANCIAL SECTOR

Цифровізація фінансового сектору зумовлює трансформацію традиційних фінансових ринків та механізмів державного регулювання. Одним із ключових елементів цього процесу є формування та легалізація ринку віртуальних активів, зокрема криптоактивів і цифрових валют центральних банків. В Україні ринок віртуальних активів тривалий час функціонував поза межами комплексного правового регулювання, що стримувало його інтеграцію у фінансову систему та обмежувало інвестиційний потенціал.

Метою статті є комплексне дослідження легалізації ринку віртуальних активів в Україні як драйвера розвитку фінансового сектору, а також оцінка регуляторних викликів і можливостей для інвесторів. У дослідженні застосовано методи системного та порівняльного аналізу, узагальнення наукових підходів, аналізу нормативно-правових актів і офіційних статистичних даних.

У статті проаналізовано сучасний стан нормативно-правового регулювання віртуальних активів в Україні, розкрито роль криптоактивів у розвитку фінансових технологій та охарактеризовано е-гривню як потенційну цифрову валюту центрального банку. Визначено основні ризики та інституційні обмеження, що супроводжують процес легалізації крипторинку, а також обґрунтовано можливості залучення інвестицій за умови формування прозорого регуляторного середовища.

Зроблено висновок, що легалізація ринку віртуальних активів у поєднанні з впровадженням е-гривні може стати важливим чинником модернізації фінансового сектору України та підвищення його стійкості в умовах цифрової економіки.

The digital transformation of the financial sector has become a key driver of changes in global financial markets and regulatory frameworks. One of the most significant elements of this transformation is the development and legalization of virtual asset markets, including crypto-assets and central bank digital currencies. In Ukraine, the virtual asset market has long operated outside a comprehensive legal framework, limiting its integration into the financial system and constraining investment potential. The rapid expansion of digital technologies and cross-border financial flows further intensifies the need for clear and adaptive regulation in this sphere. In this context, aligning national legislation with international standards has become a strategic priority for ensuring transparency and financial stability. Moreover, the institutionalization of virtual assets creates preconditions for strengthening investor protection and mitigating systemic risks.

The purpose of this article is to provide a comprehensive analysis of the legalization of the virtual asset market in Ukraine as a driver of financial sector development, as well as to assess regulatory challenges and investment opportunities. The study applies methods of systemic and comparative analysis, synthesis of academic approaches, examination of legal regulations, and analysis of official statistical data. Particular attention is devoted to assessing the compliance of Ukrainian regulatory initiatives with European integration processes and global best practices. The research also evaluates the potential macroeconomic effects of integrating virtual assets into the formal financial system. In addition, the article explores the role of public institutions in shaping an effective supervisory and enforcement framework.

The article examines the current regulatory framework for virtual assets in Ukraine, analyzes the role of crypto-assets in the development of financial technologies, and characterizes the e-hryvnia as a prospective central bank digital currency. Key regulatory risks and institutional constraints associated with the legalization of the crypto market are identified, while potential investment opportunities arising from the establishment of a transparent regulatory environment are substantiated. The analysis highlights the importance of balancing innovation incentives with consumer protection and financial monitoring requirements. It also considers taxation mechanisms and anti-money laundering compliance as critical components of sustainable market development. Furthermore, the study outlines possible scenarios for cooperation between state authorities and private fintech actors.

The study concludes that the legalization of the virtual asset market combined with the introduction of the e-hryvnia may become a significant factor in modernizing Ukraine's financial sector and enhancing its resilience within the digital economy. Such reforms are expected to stimulate capital inflows, foster technological innovation, and improve the competitiveness of domestic financial institutions. At the same time, effective implementation will require coordinated institutional efforts, regulatory clarity, and continuous adaptation to global digital trends. Ultimately, the successful integration of virtual assets into Ukraine's financial architecture may contribute to long-term economic growth and deeper participation in the global financial ecosystem.

Ключові слова: Віртуальні активи, криптоактиви, е-гривня, цифрова валюта центрального банку, фінансовий сектор, інвестиції, державне регулювання.

Key words: virtual assets, crypto-assets, e-hryvnia, central bank digital currency, financial sector, investments, regulation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасній глобальній економіці фінансовий сектор зазнає глибокої трансформації під впливом цифрових технологій, розвитку фінтех-екосистем та поширення віртуальних активів. Криптоактиви та цифрові валюти центральних банків дедалі частіше розглядаються не лише як інноваційні фінансові інструменти, а і як елементи нової архітектури фінансових ринків. Для держав із перехідною економікою, зокрема України, легалізація ринку віртуальних активів набуває стратегічного значення.

Відсутність комплексного правового регулювання ринку криптоактивів в Україні протягом тривалого часу призводила до функціонування значної частини операцій у тіньовому секторі, втрати потенційних податкових надходжень та обмеження інституційної участі фінансових установ. Одночасно активне використання криптоактивів населенням та бізнесом свідчить про сформований попит на такі фінансові інструменти.

Практичне значення досліджуваної проблеми полягає у пошуку балансу між стимулюванням інновацій та забезпеченням фінансової стабільності. З наукової точки зору актуальним є аналіз взаємодії легалізації крип-

тоактивів та впровадження е-гривні як цифрової валюти центрального банку в контексті розвитку фінансового сектору та інвестиційного середовища.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання легалізації ринку віртуальних активів, включно з криптоактивами та перспективами запровадження цифрових валют центральних банків (CBDC), активно досліджується як в Україні, так і за її межами. Низка наукових робіт фокусуються на нормативно правовому регулюванні криптовалют, гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами та оцінці потенційних економічних ефектів цифровізації фінансових систем. Проте ці дослідження, хоч і започатковують розгляд ключових аспектів проблеми, не охоплюють у повному обсязі комплексний вплив легалізації криптоактивів і впровадження е-гривні на інвестиційний клімат і розвиток фінансового сектору України — саме це є предметом даної статті.

Так, у праці Ірини Устинові та Руслана П'єцова проаналізовано правові рамки запровадження е-гривні як інструменту реформування фінансової системи України, підкреслюючи необхідність побудови CBDC із урахуванням глобальних підходів до електронних грошей та контролю фінансових потоків [24]. Дослідження ак-

центує увагу на ключових концептуальних засадах CBDC, але не дає повної оцінки економічних і інвестиційних наслідків його впровадження для національного фінансового сектору.

Дослідження Г. М. Дарчика розглядає сучасний стан правового регулювання криптовалют в Україні та порівнює національні та зарубіжні підходи до понять "криптовалюта" й "віртуальний актив", визначаючи правові колізії та перспективи їх вирішення в контексті розвитку фінансових технологій [18]. Ця праця започаткувала системний правовий аналіз, проте не переходить до кількісної оцінки впливу регулювання на реальні економічні показники.

Іванна Гула та Юліана Кузів аналізують особливості регулювання криптовалют у банківській системі України, підкреслюючи необхідність не лише правового оформлення криптоактивів, але й створення ефективних механізмів нагляду, ліцензування та боротьби із фінансовими злочинами [17]. Автори наголошують на важливості балансу між стимулюванням інновацій та забезпеченням фінансової стабільності, однак не пропонують інтегрованого бачення, як ці підходи вплинуть на інвестиційний клімат в умовах легалізації ринку.

У контексті гармонізації правових підходів В. І. Воєводіна досліджує питання адаптації українського законодавства щодо криптоактивів до норм Європейського Союзу, зокрема регламентів MiCA та відповідної класифікації цифрових активів [16]. Це підтверджує необхідність уніфікації термінології та практик для забезпечення сумісності українського ринку з європейськими стандартами, але не дає оцінки структурних ефектів такої гармонізації на фінансовий сектор.

Крім того, практичні аспекти формування законодавчої бази в Україні висвітлюються у хронологічному аналізі становлення регулювання криптовалютної сфери, що дозволяє відстежити розвиток правового поля за останні роки — від періодичних спроб законодавчого врегулювання до ухвалення сучасних законів про віртуальні активи [21, 22]. Хоча ці публікації репрезентують еволюцію підходів, вони не узагальнюють економічні наслідки цих змін для інвестицій та фінансового розвитку.

Нарешті, низка медіапублікацій та аналітичних оглядів українських ЗМІ містить актуальні дані про перебіг законодавчого процесу на рівні парламенту, включно з розглядом законопроектів у першому читанні, дискусіями щодо оподаткування криптоактивів та позицією регуляторів щодо цифрових валют [12], що підсилює практичну складову академічних досліджень. Проте медіаогляди, за своєю природою, не пропонують глибокого наукового аналізу впливу крипторинку на макроекономічні показники та інвестиційну поведінку.

Таким чином, попередні дослідження започаткували розгляд ключових складових проблеми — нормативно правового врегулювання, концептуальних основ CBDC, механізмів контролю та міжнародної гармонізації. Водночас у науковій літературі недоотримано цілісного аналізу взаємозв'язків між легалізацією криптоактивів, впровадженням е гривні та їхнім впливом на фінансовий сектор, інвестиційні можливості та економічну стабільність України — саме це становить предмет і наукову новизну даної статті.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою даної статті є дослідження процесу легалізації ринку віртуальних активів в Україні як чинника розвитку фінансового сектору та оцінка можливостей і ризиків для інвесторів у сучасному регуляторному середовищі. Для досягнення цієї мети проведено аналіз нормативно-правового регулювання віртуальних активів в Україні та його відповідності міжнародним стандартам, оцінено економічний потенціал криптоактивів і е-гривні, виявлено ключові регуляторні виклики та інституційні обмеження, а також обґрунтовано можливості залучення інвестицій у контексті легалізації крипторинку та формування прозорого регуляторного середовища.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Криптоактиви виконують як інвестиційну, так і інноваційну функції, сприяючи розвитку фінансових технологій і децентралізованих фінансових сервісів (DeFi, NFT, смарт-контракти). Вони стимулюють появу нових фінансових продуктів, сприяють підвищенню ефективності платежів та розширюють доступ до інвестицій для широкого кола учасників ринку. Легалізація ринку криптоактивів дозволяє зменшити частку тіньових операцій та формує передумови для розвитку прозорості і регульованої інфраструктури криптопослуг, що у свою чергу створює можливості для збільшення державних доходів та підтримки економічного зростання.

З точки зору бюджету, легалізація крипторинку має значний потенціал. За оцінками експертів і даними Міністерства фінансів України, можна очікувати збільшення бюджетних надходжень у середньо- та довгостроковій перспективі (табл. 1).

Таблиця 1. Потенційні бюджетні надходження від легалізації ринку криптоактивів в Україні

Рік	Мінімальна оцінка, млрд грн	Максимальна оцінка, млрд грн
2026	14	20
2027	16	22
2028	18	25

Джерело: складено автором на основі даних Міністерства фінансів України та експертних оцінок.

Аналіз таблиці 1 свідчить, що легалізація ринку криптоактивів може стати вагомим інструментом наповнення бюджету, а також мотиватором для розвитку інноваційного бізнесу у сфері фінансових технологій. Крім того, очікуване зростання доходів дозволяє державі вкладати ресурси у модернізацію фінансової інфраструктури та підтримку цифрових ініціатив.

В останні роки Україна посідає одне з провідних місць у світі за проникненням криптовалют серед населення. Це пояснюється поєднанням економічних чинників (інфляційний тиск, нестабільність традиційної валюти) та технологічних (зростання доступності криптогаманців та бірж).

За даними Chainalysis та Disruption Banking (2025), приблизно 15—16 % населення України, тобто близько 6,5 млн осіб, мають досвід використання криптовалют для інвестицій або транзакцій. Загальний обсяг inflows криптовалют за період липень 2023-червень 2024 оцінюється

ся у \$106 млрд, що демонструє значну активність на ринку.

Для розуміння масштабів ринку доцільно розглянути ключові показники його використання серед населення та бізнесу.

Зростання популярності криптовалют формує запит на правове регулювання, яке дозволить інтегрувати ці активи у фінансову систему та залучити інституційних інвесторів.

Нижче наведено узагальнені дані про використання криптовалют в Україні за 2023—2025 роки, які демонструють масштаби проникнення цифрових активів (табл. 2).

Таблиця 2 демонструє високий рівень зацікавленості населення у криптоактивах. Суттєві обсяги inflows та витрат на Bitcoin свідчать про те, що криптоактиви стають реальною складовою фінансової поведінки українських громадян. Ці дані обґрунтовують необхідність розробки правових і регуляторних механізмів для інтеграції криптовалют у національну фінансову систему.

Сучасний крипториниок є глобальною інфраструктурою з трильйонами доларів щорічних торгів, яка охоплює спотові та деривативні операції, децентралізовані фінансові сервіси (DeFi), токенизовані активи та NFT-проекти. Україна займає помітну позицію серед країн світу за рівнем проникнення криптовалют серед населення, входячи до топ-10 країн за часткою громадян, що користуються цифровими активами. Висока активність українських інвесторів та підприємств у спотових і деривативних операціях підкреслює потенціал країни стати важливим гравцем на глобальному ринку криптоактивів.

Глобальний ринок криптовалют продовжує демонструвати динамічне зростання, що створює як нові інвестиційні можливості, так і ризики. За даними CoinGecko та Minfin (2024—2025), загальний річний обсяг торгів у світі перевищує \$36 трлн, а щомісячний обсяг спотових операцій у серпні 2025 року становив близько \$1,86 трлн. Висока волатильність провідних криптовалют, зокрема BTC, де середня ціна у червні 2025 року досягла \$107167, свідчить про суттєвий інвестиційний потенціал, водночас підкреслюючи важливість належного регуляторного контролю та управління ризиками для учасників ринку [4, 11, 12].

Для аналізу впливу глобального ринку на Україну наведено статистику обсягів торгів криптовалютами у світі, що відображає масштаби та потенційні ризики для національної фінансової системи. Ця інформація дозволяє оцінити не лише можливості для інвесторів та фінансових установ, але й необхідність формування прозорого регуляторного середовища та законодавчої бази, що забезпечує захист учасників ринку та інтеграцію українського криптористору у глобальну економіку (табл. 3).

Таблиця 3 відображає зростання глобальних обсягів торгів криптовалютами протягом 2023—2025 років, що свідчить про нарощування ліквідності на ринку та підвищення інвестиційного потенціалу. Динаміка щомісячного обсягу спотових операцій демонструє поступове зростання активності учасників ринку, а підвищення середньої ціни BTC відображає збереження високої волатильності та супутніх ризиків.

Таблиця 2. Основні показники використання криптоактивів в Україні (2023—2025)

Показник	Значення
Частка населення, що використовує криптовалюту (2025)	≈ 15–16 % населення (~6,5 млн)
Обсяги криптовалютних inflows (липень 2023—червень 2024)	\$106 млрд
Сума витрат українців на Bitcoin (покупки)	≈ \$882 млн
Частка власників у загальному людському капіталі	≈ 11 %

Джерело: складено автором на основі [5, 8, 10].

Ці дані підтверджують необхідність правового регулювання крипторинку та інтеграції його інструментів у національні фінансові системи, зокрема в Україні.

Легалізація криптоактивів у поєднанні з впровадженням е-гривні створює сприятливі умови для модернізації платіжної системи України та зниження інвестиційних і фінансових ризиків. Водночас ці два види цифрових активів виконують різні функції у фінансовому секторі та мають відмінні характеристики.

Криптоактиви, зокрема Bitcoin, Ethereum та інші токени, мають децентралізовану природу, що забезпечує автономність і свободу від державного контролю. Водночас вони характеризуються високою волатильністю, обмеженою законодавчою базою та відсутністю державних гарантій, що збільшує ризики для інвесторів і фінансових установ. Їхня емісія часто є обмеженою алгоритмічно або залежить від ринкових механізмів, а прозорість транзакцій визначається технологією блокчейн.

На противагу цьому, е-гривня, як цифрова валюта центрального банку (CBDC), забезпечує стабільність цін, державні гарантії та прозорість усіх транзакцій. Вона має централізовану емісію, регулюється Національним банком України та інтегрується у офіційну платіжну систему країни. Це дозволяє знизити ризики волатильності, створити надійний інструмент для розрахунків у національній економіці та стимулювати розвиток інноваційних фінансових продуктів.

Нижче наведено порівняльну характеристику основних аспектів криптоактивів та е-гривні, що демонструє їх відмінності з точки зору емісії, волатильності, правового статусу та функціональної ролі у фінансовій системі. Це дозволяє зрозуміти, як поєднання децентралізованих криптовалют та CBDC може створити збалансоване та прозоре регуляторне середовище, яке стимулює інвестиції та розвиток цифрових фінансових сервісів.

Е-гривня здатна стати механізмом зниження ризиків та підвищення інвестиційної привабливості національ-

Таблиця 3. Динаміка глобальних ринкових обсягів торгів криптовалютами

Показник	Значення (2023)	Значення (2023)	Значення (2023)	Динаміка змін (2023–2025, %)
Загальний обсяг торгів за рік	\$36 трлн+	\$36 трлн+	\$36 трлн+	+13,9 %
Щомісячний обсяг спотових торгів	\$1,72 трлн	\$1,72 трлн	\$1,72 трлн	+8,1 %
Волатильність BTC (ціна, червень 2025)	~\$94 500	~\$94 500	~\$94 500	+13,3 %

Джерело: складено автором на основі [4, 7, 11, 12].

ного ринку. Це формує умови для інтеграції криптовалютів у банківську систему та стимулювання розвитку фінтех-інновацій (табл. 4).

Варто зазначити, що поєднання легалізації криптовалютів і впровадження е-гривні створює комплексний ефект для модернізації фінансового сектору України. Важливим кроком для розуміння потенційного впливу легалізації є вивчення структури ринку криптовалютів та взаємозв'язків між його ключовими сегментами.

Сучасний крипториннок складається з декількох взаємопов'язаних компонентів: класичні криптовалюти (BTC, ETH та інші), токени децентралізованих фінансових платформ, стейблкоїни, NFT та інші цифрові активи, а також інфраструктурні сервіси — біржі, платіжні шлюзи, криптокошельки та технологічні провайдери. Кожен із цих сегментів взаємодіє як між собою, так і з традиційними фінансовими установами, створюючи комплексну екосистему, яка одночасно формує можливості для інвестицій і нові ризики для учасників ринку.

Легалізація ринку криптовалютів забезпечує нормативну визначеність для всіх його учасників, що підвищує довіру інвесторів і стимулює розвиток інноваційних фінансових продуктів. Водночас запровадження е-гривні як державного цифрового інструменту підсилює стабільність та прозорість транзакцій, знижує ризики волатильності та інтегрує ринок у офіційну фінансову систему. Поєднання цих двох напрямів формує умови для прозорого та ефективного функціонування ринку, що сприяє збільшенню бюджетних надходжень, модернізації платіжної інфраструктури та залученню інвестицій.

Для більш наочного розуміння внутрішньої структури ринку криптовалютів доцільно розглянути ключові сегменти та їх взаємозв'язки. На рисунку 1 представлено схему, що ілюструє структуру криптовалютного ринку, його основні компоненти та взаємодію з інвесторами, фінансовими установами та регуляторними органами. Ця схема допомагає зрозуміти, як легалізація та інтеграція е-гривні можуть впливати на кожен із сегментів, сприяючи створенню більш прозорого та стабільного фінансового середовища.

Ця схема показує, що ринок криптовалютів складається не лише з біткойна та етереуму, а й із stablecoins та DeFi-продуктів, які забезпечують транзакційні потоки та інвестиційні можливості.

Таблиця 4. Порівняльна характеристика криптовалютів та потенційної е-гривні

Критерій	Криптовалюти	Е-гривня	Пояснення
Емітент	Децентралізовано	Національний банк України	CBDC матиме державну підтримку
Правовий статус в Україні	Обмежений, не засіб платежу	Запланована платіжна функція	Легалізація е-гривні забезпечить правові гарантії
Волатильність	Висока	Низька	CBDC стабільніша за децентралізовані токени
Інвестиційні ризики	Високі	Державні гарантії	Мінімізація ризиків для інвесторів

Джерело: складено автором на основі [1, 2, 18, 19, 20, 24].

Для повного розуміння потенційного впливу легалізації криптовалютів на фінансовий сектор України необхідно детально проаналізувати механізми їх взаємодії з національною фінансовою системою та регулюючими органами. Взаємозв'язок між криптовалютами, банківським сектором, платіжними системами та регуляторними органами визначає рівень прозорості ринку, можливості для інвестицій і ступінь ризиків, пов'язаних із волатильністю цифрових активів.

Легалізація ринку криптовалютів забезпечує нормативну визначеність для всіх учасників і дозволяє інтегрувати децентралізовані фінансові інструменти у офіційну економічну систему. Водночас е-гривня як цифрова валюта центрального банку створює механізми контролю та стабільності, що дозволяє державі ефективніше управляти фінансовими потоками та мінімізувати ризики для інвесторів.

Взаємодія криптовалютів з фінансовою системою включає кілька ключових компонентів: банки та небанківські фінансові установи, які виконують роль шлюзів для конвертації цифрових активів у національну валюту; регуляторні органи, що формують правила та контролюють дотримання законодавства; а також платіжні системи та технологічні платформи, що забезпечують функціонування транзакцій. З одного боку, це дозволяє розширити інвестиційні можливості та залучити капітал у фінансовий сектор, а з іншого — підкреслює необхідність продуманого регуляторного підходу для запобігання ризикам від високої волатильності криптовалют.

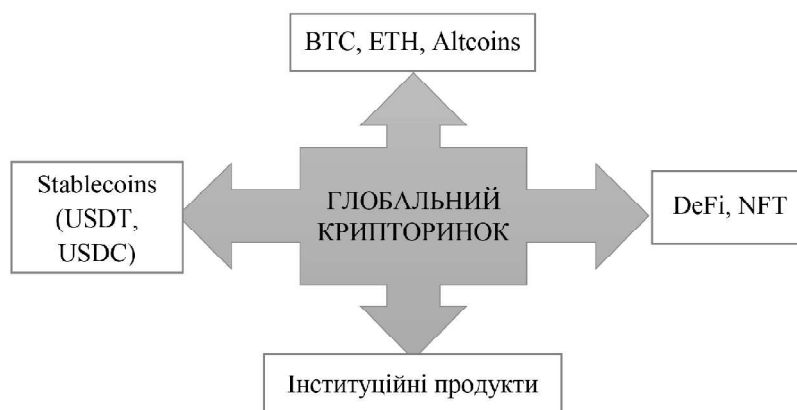

Рис. 1. Структура крипто валютного ринку

Джерело: побудовано автором на основі [4, 7, 9].

На рисунку 2 представлено схему, яка ілюструє взаємозв'язок криптоактивів із фінансовою системою України, включаючи банки, регуляторів, інвесторів і технологічні платформи. Ця схема наочно демонструє, як легалізація ринку та інтеграція е-гривні створюють умови для більш прозорого, стабільного та збалансованого розвитку фінансового сектору. Вона слугує наочною моделлю, що допомагає оцінити ефект взаємодії різних сегментів ринку та прогнозувати можливі інвестиційні та макроекономічні результати від легалізації криптоактивів в Україні.

Легалізація ринку криптоактивів в Україні має потенціал створити мультиплікативний ефект для економіки та інвестиційного клімату. Вона не лише забезпечує прозорість і законність обігу цифрових активів, але й сприяє формуванню сприятливих умов для розвитку фінансових технологій, інноваційних стартапів і нових платіжних сервісів. Механізми взаємодії криптоактивів з банківським сектором, платіжними платформами та державними регуляторами дозволяють перетворювати приватні інвестиції у легальний капітал, який надходить у економіку через податки, інвестиції у технологічну інфраструктуру та створення нових робочих місць.

Вплив легалізації проявляється на кількох рівнях. По-перше, вона стимулює зростання інвестицій у фінансовий сектор, оскільки знижує ризики для учасників ринку та забезпечує правову визначеність. По-друге, держава отримує додаткові бюджетні надходження, які можуть бути спрямовані на розвиток інноваційної економіки та модернізацію фінансової інфраструктури. По-третє, створюється ефект синергії між традиційними банками та фінансовими технологіями, що дозволяє впроваджувати сучасні цифрові сервіси, підвищувати ефективність платежів та сприяти розвитку електронної комерції.

Рисунок 3 ілюструє потенційний ефект легалізації криптоактивів в Україні, демонструючи шляхи впливу на економіку, фінансову систему та інвестиційний клімат. Ця схема показує, як поєднання прозорого регулювання, інтеграції е-гривні та розвитку криптоактивів може стимулювати економічне зростання, підвищити привабливість країни для інвесторів і створити стабільне фінансове середовище для всіх учасників ринку.

Ланцюг ефектів легалізації криптоактивів демонструє, що створення правової визначеності підвищує довіру інвесторів, стимулює залучення капіталу та збільшення бюджетних надходжень, що, у свою чергу, сприяє модернізації фінансової системи країни та розвитку інноваційних платіжних технологій.

Проведений аналіз сучасного стану ринку криптоактивів, глобальних тенденцій та перспектив запровадження е-гривні дозволяє виділити кілька ключових висновків, які інтегрують всі попередні матеріали. По-перше, криптовалюти вже мають значну популярність серед українського населення, що свідчить про наявність критичної маси користувачів і потенційних інвесторів. Зростання частки власників криптоактивів та великі обсяги фінансових потоків підкреслюють економічне значення цього сегмента та його потенціал для розвитку локального ринку.

По-друге, глобальні ринкові тенденції демонструють, що український ринок функціонує у контексті швидкозростаючого світового криптопростору. Високі обсяги торгів, стабільний попит на провідні криптовалюти та активна участь українських інвесторів створюють сприятливе середовище

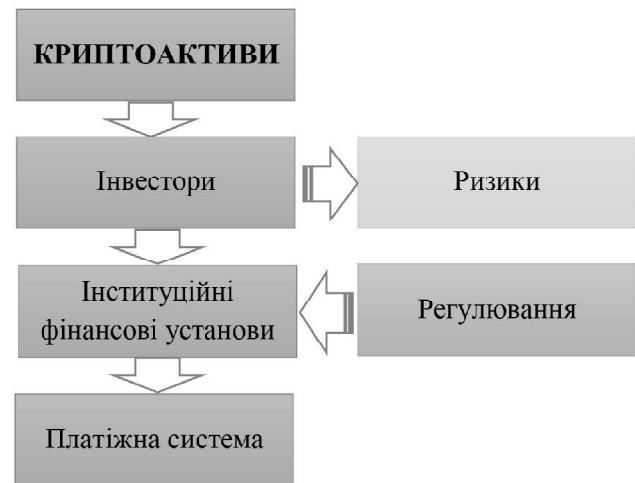

Рис. 2. Взаємозв'язок криптоактивів з фінансовою системою України

Джерело: побудовано автором на основі [1, 3, 9, 14, 22].

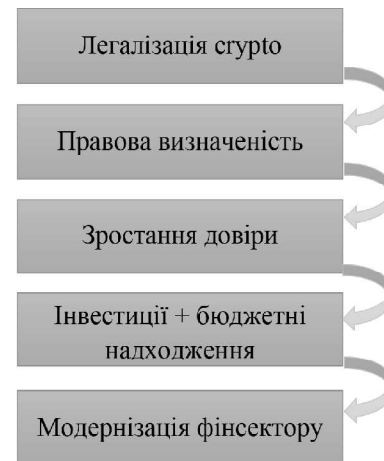

Рис. 3. Потенційний ефект легалізації криптоактивів в Україні

Джерело: побудовано автором.

для розвитку локальної інфраструктури та залучення іноземних інвестицій. Це підтверджує важливість інтеграції України у глобальний цифровий фінансовий ринок і надає економічне обґрунтування для легалізації криптоактивів.

По-третє, порівняльний аналіз децентралізованих криптоактивів та потенційної е-гривні показує, що цифрова валюта центрального банку забезпечує стабільність, державні гарантії, прозорість транзакцій і правову визначеність. У той же час приватні криптовалюти залишаються високоволатильними інструментами з підвищеними ризиками для учасників ринку. Це підкреслює необхідність поєднання легалізації приватних криптоактивів із запровадженням е-гривні для формування збалансованого та прозорого фінансового середовища.

Загалом, легалізація криптоактивів у поєднанні з впровадженням е-гривні створює мультиплікативний ефект для економіки та інвестиційного клімату України. Вона відкриває нові можливості для інвестицій і розвитку фінансових технологій, одночасно забезпечуючи стабільність і прозорість національної фінансової системи. Такий комплексний підхід формує міцну основу для подальшого масштабування цифрової економіки, інтеграції України у глобальний крипторининок та підви-

щення конкурентоспроможності країни на міжнародній фінансовій арені.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Легалізація ринку віртуальних активів у поєднанні з впровадженням е-гривні має потенціал стати важливим драйвером розвитку фінансового сектору України. Проведений аналіз показав, що криптоактиви вже набули значного поширення серед населення, створюючи нові можливості для інвестицій та розвитку фінансових технологій. Водночас запровадження е-гривні забезпечить стабільність, прозорість та правові гарантії для учасників ринку, що суттєво знизить ризики волатильності та інституційної невизначеності.

Реалізація стратегії легалізації та запуск CBDC сприятиме інтеграції українського фінансового ринку у глобальні економічні процеси, стимулюючи приплив іноземних та внутрішніх інвестицій, розвиток інноваційних фінансових продуктів та посилення конкуренції серед фінансових установ. Аналіз порівняльних характеристик криптоактивів та е-гривні свідчить про те, що цифрова валюта центрального банку може стати надійним інструментом стабілізації платіжної системи та підтримки макроекономічної стабільності.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на: оцінку макроекономічних ефектів впровадження е-гривні, включаючи вплив на ліквідність, грошово-кредитну політику та фінансову стабільність; розробку моделей мінімізації регуляторних ризиків, пов'язаних із криптовалютами, у контексті інтеграції в національну фінансову систему; дослідження механізмів стимулювання інновацій та інвестицій через поєднання децентралізованих криптоактивів і CBDC; оцінку соціально-економічних ефектів легалізації криптовалют для різних категорій населення та бізнесу.

Таким чином, легалізація ринку криптоактивів у поєднанні з е-гривнею не лише сприятиме модернізації фінансового сектору України, але й відкриває перспективи створення прозорого, ефективного та конкурентоспроможного ринку цифрових активів, здатного підтримувати сталий економічний розвиток у середньодовгостроковій перспективі.

Література:

1. Central Bank Digital Currencies: Foundational Principles. Bank for International Settlements (BIS), 2022-2024. URL: <https://www.bis.org/publ/othp38.htm> (дата звернення: 27.01.2026).
2. Central Banking and Digital Currencies. World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/en/topic/financial-sector/brief/central-bank-digital-currencies> (дата звернення: 27.01.2026).
3. Crypto Assets and CBDC Interaction. European Central Bank (ECB). URL: <https://www.ecb.europa.eu/paym/intro/publications/html/ecb.mipinfocus-2305~c9b8e5cc65.en.html> (дата звернення: 28.01.2026).
4. Cryptocurrency Market Report 2024—2025. Coin-Gecko. URL: <https://www.coingecko.com/en/reports/2024> (дата звернення: 27.01.2026).
5. Disruption Banking. Chainalysis 2025. URL: <https://blog.chainalysis.com/reports/2025-global-crypto-adoption-index> (дата звернення: 28.01.2026).
6. From cryptocurrency to virtual assets: formation of Ukrainian legislation through the prism of chronological legal analysis. Visnyk National Academy of Legal Sciences of Ukraine. URL: https://visnyk.kh.ua/en/journals/visnyk-napnu-2-2023-r/vid-kriptovalyuti-do-virtualnikh-aktiviv-stanovlennya-zakonodavstva-ukrayini-cherez-prizmu-khronologichno-pravovogo-analizu?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 30.01.2026).
7. Global Crypto Market Overview 2024-2025. Binance Research. URL: <https://research.binance.com/> (дата звернення: 27.01.2026).
8. GNCrypto. Chainalysis. 2025. URL: <https://gncrypto.com/ukraine-crypto-market-2025> (дата звернення: 30.01.2026).
9. IMF Reports on Digital Assets (2023-2024). World Bank. URL: https://www.worldbank.org.ua/3265-yake-maybutnie-ochikuie-tsifrovi-valyuti-tsentralnikh-bankiv-.html?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 03.02.2026).
10. Kommersant Ukrainian. 2025. URL: <https://www.kommersant.ua/crypto-survey-2025> (дата звернення: 03.02.2026).
11. Глобальний ринок криптовалют 2024. URL: Minfin, 2024. Глобальний ринок криптовалют (дата звернення: 05.02.2026).
12. Глобальний ринок криптовалют 2025. URL: Minfin, 2025 (дата звернення: 05.02.2026).
13. Press release on draft law No. 10225 d legalising virtual assets in Ukraine. Verkhovna Rada of Ukraine. 2025. URL: https://www.rada.gov.ua/en/print/265708.html?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 29.01.2026).
14. Stablecoins and CBDCs: The Future of Payments. IMF. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/fsr> (дата звернення: 29.01.2026).
15. The Block, 2025. Crypto Trading Volume Analysis (дата звернення: 29.01.2026).
16. Воєводіна В. І. Гармонізація правового регулювання ринку криптоактивів України з правом ЄС: понятійно-категорійний та класифікаційний аспект. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/337058?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 29.01.2026).
17. Гула І., Кузів Ю. Regulation of Cryptocurrencies in the Banking System of Ukraine. Вісник Національного університету "Львівська політехніка. Серія: Юридичні науки. 2025. URL: https://ouci.dntb.gov.ua/en/works/7pXXeK2e/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 29.01.2026).
18. Дарчик, Г. М. Сучасний стан правового регулювання криптовалют в Україні. Зарубіжний досвід регулювання ринку криптовалют. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025) URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/324929?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 29.01.2026).
19. Закон України "Про віртуальні активи". 2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-IX> (дата звернення: 28.01.2026).
20. Концепція цифрової гривні. НБУ. 2022—2025. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-rozpochav-pilotniy-proekt-eryvnya> (дата звернення: 28.01.2026).
21. Легалізація криптовалют — які правила запроваджує держава. RBC Ukraine. 2025. URL: <https://>

www.rbc.ua/rus/news/bitcoin-vihodit-tini-ki-podatki-zaplatyat-1759084556.html?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 28.01.2026).

22. Легалізація криптовалют: вплив на фінансовий сектор. Minfin (Україна). URL: <https://minfin.com.ua/ua/tag/kriptovalyuta/> (дата звернення: 27.01.2026).

23. Легалізація криптовалют в Україні 2.0: чи вийде? DW. 2025. URL: https://www.dw.com/uk/legalizacia-kriptovaluti-v-ukraini-20-ci-vijde/a-72389920?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 28.01.2026).

24. Устинова І., П'єцов Р. Legal framework for the e hryvnia in Ukraine as a means of reforming the financial system. SWorldJournal. 2024. URL: https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj23-00-029?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 29.01.2026).

References:

1. Bank for International Settlements (BIS) (2024), "Central Bank Digital Currencies: Foundational Principles", available at: <https://www.bis.org/publ/othp38.htm> (Accessed 27.01.2026).

2. World Bank (2025), "Central Banking and Digital Currencies", available at: <https://www.worldbank.org/en/topic/financialsector/brief/central-bank-digital-currencies> (Accessed 27.01.2026).

3. European Central Bank (ECB) (2025), "Crypto Assets and CBDC Interaction", available at: <https://www.ecb.europa.eu/paym/intro/publications/html/ecb.mipinfocus2305~c9b8e5cc65.en.html> (Accessed 28.01.2026).

4. CoinGecko (2024), "Cryptocurrency Market Report 2024-2025", available at: <https://www.coingecko.com/en/reports/2024> (Accessed 27.01.2026).

5. Chainalysis (2025), "Disruption Banking", available at: <https://blog.chainalysis.com/reports/2025-global-crypto-adoption-index> (Accessed 28.01.2026).

6. Hrytsai, S. O. Visnyk National Academy of Legal Sciences of Ukraine (2023), "From cryptocurrency to virtual assets: formation of Ukrainian legislation through the prism of chronological legal analysis", available at: https://visnyk.kh.ua/en/journals/visnik-naprunu-2-2023-r/vid-kriptovalyuti-do-virtualnikh-aktiviv-stanovlennya-zakonodavstva-ukrayini-cherez-prizmu-khronologichno-pravovogo-analizu?utm_source=chatgpt.com (Accessed 30.01.2026).

7. Binance Research (2025), "Global Crypto Market Overview 2024—2025", available at: <https://research.binance.com/> (Accessed 27.01.2026).

8. GNCrypto (2025), "Chainalysis", available at: <https://gncrypto.com/ukraine-crypto-market-2025> (Accessed 30.01.2026).

9. World Bank (2025), "IMF Reports on Digital Assets (2023—2024)", available at: https://www.worldbank.org.ua/3265-yake-maybutnie-ochikuie-tsifrovi-valyuti-tsentralnikh-bankiv-.html?utm_source=chatgpt.com (Accessed 03.02.2026).

10. Kommersant Ukrainian (2025), available at: <https://www.kommersant.ua/crypto-survey-2025> (Accessed 03.02.2026).

11. Minfin (2024), "Global cryptocurrency market 2024", available at: <https://minfin.com.ua/> (Accessed 05.02.2026).

12. Minfin (2025), "Global cryptocurrency market 2025", available at: <https://minfin.com.ua/> (Accessed 05.02.2026).

13. Verkhovna Rada of Ukraine (2025), "Press release on draft law No. 10225 d legalising virtual assets in Ukraine", available at: https://www.rada.gov.ua/en/print/265708.html?utm_source=chatgpt.com (Accessed 29.01.2026).

14. IMF (2025), "Stablecoins and CBDCs: The Future of Payments", available at: <https://www.imf.org/en/Publications/fsr> (Accessed 29.01.2026).

15. The Block (2025), "Crypto Trading Volume Analysis", available at: (Accessed 29.01.2026).

16. Voievodina, V. I. (2025), "Harmonization of the legal regulation of the crypto-asset market in Ukraine with EU law: conceptual, categorical, and classification aspects", Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya: Pravo. available at: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/337058?utm_source=chatgpt.com (Accessed 29.01.2026).

17. Hula, I. and Kuziv, Yu. (2025), "Regulation of Cryptocurrencies in the Banking System of Ukraine", Visnyk Natsional'noho universytetu "L'viv's'ka politehnika. Seriya: Yurydychni nauky, available at: https://ouci.dntb.gov.ua/en/works/7pXXeK2e/?utm_source=chatgpt.com (Accessed 29.01.2026).

18. Darchyk, H. M. (2025), "The current state of legal regulation of cryptocurrency in Ukraine. International experience in cryptocurrency market regulation", Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya: Pravo, available at: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/324929?utm_source=chatgpt.com (Accessed 29.01.2026).

19. Verkhovna Rada of Ukraine (2022), The Law of Ukraine "About virtual assets", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-IX> (Accessed 28.01.2026).

20. NBU (2022), "The concept of a digital hryvnia", available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-rozpochav-pilotniy-proekt-eryvnya> (Accessed 28.01.2026).

21. RBC Ukraine (2025), "Legalization of cryptocurrencies — what rules does the state introduce", available at: https://www.rbc.ua/rus/news/bitcoin-vihodit-tini-ki-podatki-zaplatyat-1759084556.html?utm_source=chatgpt.com (Accessed 28.01.2026).

22. Minfin (2025), "Legalization of cryptocurrencies: impact on the financial sector", available at: <https://minfin.com.ua/ua/tag/kriptovalyuta/> (Accessed 27.01.2026).

23. DW (2025), "Legalization of cryptocurrencies in Ukraine 2.0: will it work?", available at: https://www.dw.com/uk/legalizacia-kriptovaluti-v-ukraini-20-ci-vijde/a-72389920?utm_source=chatgpt.com (Accessed 28.01.2026).

24. Ustynova, I. and P'ietsov, R. (2024), "Legal framework for the e hryvnia in Ukraine as a means of reforming the financial system", SWorldJournal, available at: https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj23-00-029?utm_source=chatgpt.com (Accessed 29.01.2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 23.02.26

Прорецензовано / Revised: 02.03.26

Схвалено до друку / Accepted: 10.03.26